

Luottamushenkilöiden
ja viranhaltijoiden
pelisäännöt

TYÖRYHMÄN
ESITYS 9.1.2023

Taustaa

- Pelisäännöt ovat luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaperiaatteita linjaava vapaamuotoinen ohjeisto.
- Työryhmä: Tytti, Sinikka, Heikki ja Merja. Ryhmä on kokoontunut kolme kertaa.
- Syksyllä 2022 pelisäännöt (luonnos) esiteltiin ryhmänjohtajille. Tavoite oli, että ryhmänjohtajat käyvät pelisäännöt lävitse ryhmänsä kanssa. Tämän jälkeen pidetään valtuuston iltakoulu/ seminaari, jossa vielä yhdessä keskustellaan pelisäännöt lävitse.
- Työryhmä käytti apuna Kuntaliiton julkaisu: Yhteisesti sovitut toimintamallit ja pelisäännöt kuntien johtamisessa. Lisäksi tutustuttiin mm. Juvan, Muuramen, Heinolan ja Teuvan pelisääntöihin.
- Yhteinen sopimus, **tahdon ilmaus** (”herrasmiessopimus), ei sido juridisesti.

I Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolit sekä vastuullinen ja strateginen päätöksenteko

1. Toimimme vastuullisesti, kuntalain, hallintolain ja hallintosäännön mukaisesti.
2. Tunnistamme roolijaon luottamushenkilöiden, toimielinten ja viranhaltijoiden kesken.
3. Ymmärrämme oman vastuumme ja sitoudumme tehtäviin, joihin meidät on valittu. Toimimme virkavastuulla.
4. Valtuustolla on keskeinen rooli strategisena johtajana sekä demokratian rakentajana ja ylläpitäjänä.
5. Yhteisenä tavoitteenamme on Rautalammin menestyminen ja kuntalaisten hyvinvointi.
6. Päätöksentekomme on vastuullista, rehellistä, avointa ja läpinäkyvää. Se perustuu oikeisiin tietoihin, ei kuulopuheisiin.

II Luottamusta rakentava yhteistyö ja vuorovaikutus

1. Luomme innostavan ja kannustavan ympäristön vuorovaikutukselle ja puhumme asiallisesti ja käyttäydymme kunnioittavasti kokoustilanteessa ja sen ulkopuolella.
2. Asioista voidaan ja saadaan olla eri mieltä, mutta se ei vaikuta vuorovaikutukseemme. Erilaiset näkemykset kuuluvat tähän hommaan, arvoja ei tarvitse piilottaa.
3. Varavaltuutetut pidetään mukana porukassa ja ajan tasalla. Seminaareihin ja iltakouluihin kutsutaan ryhmistä kaksi varavaltuutettua.
4. Arvostamme luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja henkilöstön työtä ja osaamista. Ylläpidämme hyvää luottamusta rakentavaa vuorovaikutusta sekä ennakoivaa tiedonjakoa molempiin suuntiin.
5. Muistamme positiivisen palautteen voiman! Kiinnitämme huomiota onnistumisiin. Positiivinen palaute kannustaa hyvään työskentelyyn.
6. Rakentava kritiikki on tervetullutta, ilman kettuilua, puolin ja toisin. Ymmärrämme, että olemme ihmisiä, sallimme persoonallisen ilmaisutavan.

III Vastuullinen ja tavoitteellinen kokoustyöskentely

1. Perehdymme käsiteltäviin asioihin hyvissä ajoin. Hyödynnämme viranhaltijoiden asiantuntemusta perehtymisessä sekä otamme itse asioista selvää.
2. Pyrimme kertomaan etukäteen merkittävistä muutosehdotuksista niille, joita asia koskee
3. Edistämme hyvää ja tavoitteellista päätöksentekoa
4. Pykälän keskustelukohdassa tuomme mielipiteemme tarvittaessa ilmi. Päätöksenteon jälkeen kunnioitamme yhdessä demokraattisesti tehtyä päätöstä.
5. Kokouksiin osallistutaan ensisijaisesti paikan päällä, mutta osallistuminen Teamsin kautta on mahdollinen.

IV Mainetta ja kuntalaisvuorovaikutusta edistävä viestintä

1. Olemme luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita 24/7.
2. Muistamme asiallisuuden (keskustelukulttuurissa) medioissa ja kuntalaisvuorovaikutuksessa. (**huom! sosiaalisen median ohje**).
3. Olemme kuntalaisten asialla. Edistämme kuntalaisvuorovaikutusta sekä hyödynnämme kuntalaisten tietoa ja näkemyksiä päätöksenteossa.
4. Emme levitä huhuja tai väärää tietoa. Käymme keskustelua avoimesti myös vaikeista asioista.
5. Muistamme toimielimissä asioiden salassa pitämistä ja luottamuksellisuutta koskevat seikat.
6. Edustamme Rautalammin kuntaa myönteisellä (rakentavalla) asenteella ja vahvistamme Rautalammin hyvää mainetta. Mietimme mitä ja miten viestimme kunnasta, sen päättäjistä ja viranhaltijoista.

V Poliittisten ryhmien yhteistyö

1. Poliittisten ryhmien edustajat kokoontuvat säännöllisesti, seuraava kokoontuminen sovitaan aina edellisessä tapaamisessa.
2. Säännöllisiä tapaamisia pidetään ennen isoja asioita valtuuston puheenjohtajiston, ryhmäpuheenjohtajien ja kunnanhallituksen puheenjohtajien kesken valtuuston puheenjohtajan toimiessa kokoonkutsujana.
3. Ylin johto eli valtuuston ja hallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja tapaavat säännöllisesti vähintään 1–2 krt/kk tai tarpeen mukaan.
4. Valtuusto ja johtoryhmä kokoontuvat 2–3 krt vuodessa (asialistalla mm.: valmistelussa olevat asiat, projektien eteneminen, epäselvät kysymykset/ ratkaisut, vuoropuhelun lisääminen)

VI Seuranta

1. Tilanteen mukaan vastuu on luottamuselinten puheenjohtajilla, kunnanhallituksella, ryhmillä ja esihenkilöillä.
2. Toimintatapa: 1. keskustelut tasapuolisella kokoonpanolla 2. suullinen huomautus 3. kirjallinen huomautus 4. erottaminen valtuustoryhmästä valtuustoryhmän sääntöjen mukaisesti 5. kuntalain ja muun lainsäädännön mahdollistamat keinot.
3. Toimitaan tarvittaessa ”Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä”-oppaan mukaisesti. (Työturvallisuuskeskus 2021)